

Mulle ei meeldi eriti, et mulgid ajavad ühte, võrokesed teist ja setod kolmandat asja. Lõuna-Eesti on nii vägev paik, et nad kõik võiksid ajada ühte asja.

VALDUR MIKITA, kirjanik
LK 7

Kunstikool kolib uude majja

Esmaspäeval linnavalitsuse istungil otsustati, et Viljandi kunstikool kolitakse vanalinna. Uut õppeaastat alustab see juba osaühingule Hetika kuuluvas majas aadressil Kauba tänav 12.

LK 5

Ilukõrrelised toovad aeda põnevust

Ilukõrreli ei hakka Eesti aedades veel kuigi palju silma. Neid tasub aga kasvatada, sest nad on vähenõudlikud ja pakuvad samas ohtralt võimalusi.

LK 8

KINNISVARA

Kas kahe keskmise palga eest saab Viljandis maja osta?

KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee

Et endale Viljandis maja osta, peab kahe lapsega noor pere teenima umbes 1315 eurot kuus. Maakonna statistilist keskmist palka saavale üksikule inimesele on jõukohane korteri soetamine.

Eelmises lõigus öeldu on suur üldistus. See lähtub reeglist, et eluasemelaenu võetakse 30 aastaks ning laenu omafinantseeringu suurus on 20 protsenti. Sellistel tingimustel võetud eluasemelaenu võib nimetada tavapäraseks.

Eeldus on seegi, et ühe lasteaia- ja ühe kooliealise lapsega pere igapäevased elamiskulud on 750 eurot kuus. Nii ütleavad näiteks SEB panga arvutused.

20-protsendilise omafinantseeringu nõue tähendab, et seesama 1315 euro suuruse brutokuusissetulekuga noor pere peab kõigepealt suutma leida umbes 16 000 eurot. Kiire arvutus ütleb, et niisugune summa võiks 1028 euro suuruse netosissetulekuga leibkonnakontole laekuda enam kui 15 kuuga – muidugi juhul, kui nad sellest sentigi ei kuluta.

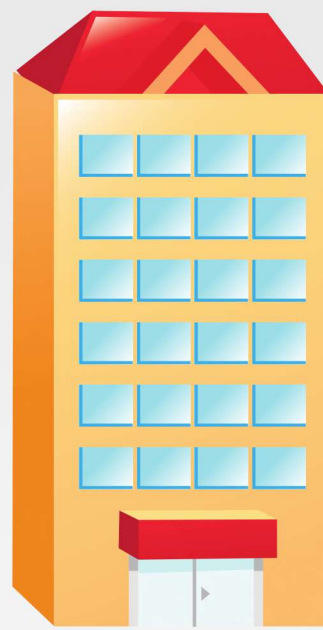
Keskmine maja maksab 80 000 eurot

Kinnisvarafirma Uus Maa Viljandi kontori juhataja Reet Raudsepp ja Arco Vara kinnisvaramaakler Ave-Maria Mändmets leidsid ühtemoodi, et keskmise seisukorra ja suurusga eramaja hinnaks võib Viljandi oludes nimetada 80 000 eurot. Selle eest saab elamise, mis ei ole uus ega luksuslik, kuid kuhu võib siiski kohe elama asuda, ilma et tuleks suurt remonti teha.

Eri pankade laenuitingimusi võrrelnud Raudsepp resümeeris, et laenu saamiseks peab inimene saama iga kuu

MAKSUMUS

Välja on toodud, kui palju peaks Viljandi mõistes keskpärase maja ja korteri eest tasuma 20-protsendilise omafinantseeringu puhul sissemaksaks, kui suur oleks 30-aastase laenuperioodi puhul kesktõlbi kuumakse ja kui suur peaks olema kahelapselise pere brutokuusissetulek, et sellise kinnisvara ostmiseks eluasemelaenu saada. Toodud arvud on ligikaudsed.

80 000

HIND

30 000

16 000

OMAFINANTSEERING

6000

278

IGAKUINE LAENUMAKSE

105

1315

MINIMAALNE SISSETULEK

1087

Allikad: Reet Raudsepp, Ave-Maria Mändmets, SEB pank, Sakala

vähemalt 550 eurot kätte, aga kui laen võetakse kahe peale, peaks kogusissetulek olema vähemalt 840 eurot kuus kätte.

Siinkohal on jutt just nimelt netosissetulekutest, sest laenuandjad jälgivad, kui palju raha inimesele pärast maksumise tasumist kätte jääb. 550-eurone netopalk tähendab 685,34 euro suurust brutopalka, 840-eurone netosissetulek aga 1067,71 eurost brutosissetulekut.

Laenuvõimet hinnates lähtub pank ka pere koosseisust ja selle põhjal arvutatavatest igapäevaste elamiskulude suuruselt. SEB panga eraisikute suu-

na arendusjuht Triin Messimas selgitas, et kui ühel perel on võimalik laenudeks maksta näiteks 40 protsenti sissetulekust, siis teisel peab kogu sissetulek alles jääma, sest seal on palju ülalpeetavaid ja elamiskulud on suured.

Eesti panga andmeil oli 20-30-aastaste eluasemelaenude veebruari keskmine intress 2,32 protsenti. 80 000-eurose maja peale võetud eluasemelaenu keskmine kuumakse koos kindlustusega on seega 278 eurot.

Statistikaameti andmeil oli Viljandimaa keskmine brutokuupalk eelmise aasta neljandas kvartalis 784 eurot. Kahe

statistilise keskmise palga saaja pere saaks niisiis üsna tõenäoliselt maja soetamiseks laenu, kui neil muid laene pole. Tegu pole aga mõistagi absoluutse tõega, sest iga laenuaotlus vaadatakse eraldi läbi.

Üksik inimene saab keskmise palga eest korteri

Üksikule keskmist palka teenivale inimesele on jõukohane osta korter. Reet Raudsepa sõnul algavad kahetoaliste rahuldavas seisukorras korterite hinnad Viljandis paarikümnest tuhandest eurost ning näiteks 28 000 euro eest on võimalik osta juba keskmisest mõne-

võrra parem kahetoaline eluase. Kolmetoaliste korterite hinnad jäävad Raudsepa andmeil enamasti 30 000 eurost ülespoole. Tema sõnul on korterid Viljandis viimasel ajal mõnevõrra kallinenud.

Swedbanki pressiesindaja Mart Siilivase kinnitusele võib 624-eurose netopalgaga inimese maksimaalne eluasemelaenu kohustus olla ligikaudu 35 000 eurot. Jutt käib laenu enda suurusest, mitte korteri maksumusest. Siilivask täpsustas, et nii suure laenusumma eelduseks on kõnealuse näite puhul ka see, et laenuvõtjal pole muid krediitkohustusi.

ILM

Täna on vahelduva pilvisusega ilm. Puhub idatuul 7-9, puhanguti kuni 12 meetrit sekundis. Sooja on 4-9 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 6.23 ja loojub kell 20.17.

VILJANDIS

Politseinikud mängivad võrkpalli

Täna kell 11 algavad spordihoones Eesti Politsei spordiliidu võrkpalli meistrivõistlused.

Infopäev

Täna kell 14 kogunevad sotsiaaltöötajad ja pedagoogid Viljandi haigla suurde saali infopäevale.

Loomeköök

Täna kell 17 algavas avatud noortekeskuse töötas taaskasutatakse vanu vahakriite uute loomiseks.

Spetsialist räägib tantsupeost

Täna kell 17 tutvustab Kati Grauberg-Longhurst Sakala keskuses maakonna laulu- ja tantsupidu.

Improteatri juubeliteur

Täna kell 19 annab improteater Impeerium kultuuriakadeemias juubeliteuuri etenduse.

Teatriõhtu

Täna kell 19 näeb Ugalas «Kahe isanda teenrit».

Keskus näitab «Philomenat»

Täna kell 11 ja 19 linastub Sakala keskuses tõsielusündmuste järgi tehtud film.

JUHTKIRI

Oma majale lähemal

Heaoluühiskonnas näikse üldiselt normiks peetavat, et kahe lapse ja kahe keskmist palka saava vanemaga pere suudab endale tahtmise korral oma maja soetada. Sellise, mis ei hiilga luksusega, kuid pakub siiski viisakat peavarju. Viljandis see veel nii pole, kuid suund on õige.

Nagu võib lugeda tänase lehe esiküljelt, on see teoorias siiski võimalik. Kuid siinkohal tuleb silmas pidades mitut asjaolu.

Esiteks: artiklis on juttu statistilisest keskmisest palgast. Tahame seda või ei, aga 784-eurone brutokuu-palk on paljude viljandimaalaste tegelikust töötasust suurem.

Teiseks peab laenu saamiseks olema 20-protsendiline omafinantseering või mõni lisatagatis. Ühest küljest on Eestis väga palju korteriomanikke ja nõukaaegse korteri müügist enamasti piisab, et niisugune stardikapital võtta oleks, kuid loomulikult ei ole kaugeltki kõigil noortel pere-del niisugust pärandit. Ja kui selline summa tuleb endal koguda, on see ikka väga suur ülesanne.

Pealegi eeldab keskmise hinnaga maja laenu eest ostmine kesk-päraste palkade puhul seda, et pere peab paljustki loobuma. Kinnisvaralaen üksi moodustab sellisel juhul kogusissetulekust niisuguse osa, et näiteks uuema auto liisimisest või perega sagedasti reisimisest tuleb suu puhtaks pühkida.

Samas peab tõdema, et 10 või 20 aasta taguse ajaga võrreldes on oma maja ostmise unistust praegu siiski tõenäolisem ellu viia. Jah, buumi ajal oli olukord tunduvalt roosilisem, kuid näiteks üheksakümnendate esimesel poolel oli oma tagahooviga kodu eeskätt rikkaste pärusmaa. Me oleme liikunud oma majale lähemale.

REPLIIK

Tasuta töö tasub end kord ära

Mida soojemaks lähivad ilmad, seda sagedamini juhtun lugema kirjatükke neist noortest, kes on küll ülikooli lõpetanud, kuid keda keegi ei taha väheste kogemuste tõttu tööle võtta.

Ülikoolis arvasin ka mina, et võin pärast lõpetamist nii mõnegi ukse uljalt lahti lüüa. Paraku see nõnda lihtne siiski polnud. Mäletan ühe karjäärinõustaja ütlust, et vahel peab edasiminekuks ühe sammu tagasi astuma ja kui sellest ei piisa, siis teisegi. Eks ole tõsi, et kui sul suuri kogemusi või tutvusi ette näidata pole, võib töökoha leidmine raskeks osutuda.

Arvan, et ülikooliajal ja vahetult pärast lõpetamist tasub mõelda erialasele tasuta tööle: käia end praktikale pakkumas ja hea õnne korral muudkui harjutada. Selle saab hiljem ju ka CV-sse kirja panna ning järgmisel korral mõnele ametikohale kandideerides on võimalus väljavalituks osutada tükk maad suurem.

Paraku olen kogenud, et paljudel ei tule tasuta töö tege-mine, kas või enda hüvanguks, kõne allagi.

STEN MAHOV
Sakala 433 0052

Kesk-mise hin-naga maja laenu eest ost-mine eel-dab kesk-päraste palkade puhul seda, et pere peab paljustki loobuma.

Tuld palgalõhele!

EUROOPA LIIDU võrdse palga päeval veebruari lõpul pidi Eesti naine kurvalt nentima, et tal tuleb töötada enam kui sada päeva rohkem, et mehega sama palk välja teenida.

Euroopa Liidu sügavaim sooline palgalõhe on endiselt Eestis. Kui eelmisel aastal oli meeste ja naiste töötasude erinevus 28 protsenti, siis tänavu on see taas 30 protsenti. Euroliidu keskmine palgalõhe on samal ajal peaaegu poole väiksem ehk 16 protsenti.

Me elame ajal, mida ühelt poolt iseloomustab Euroopa Liidu suur sidususpoliitika ja teisalt Eesti meespoliitikute jaanalinnu-mäng. Miks ma nii väidan? Sest kõik, mis puudutab sotsiaalpoliitikat ja inimesi, kipub end kauaks võimupiruka juurde unustanud meeste huviorbiidist välja jääma. See on teisene, out, sest palju muud tuleb enne ära teha.

Mina olen veendunud, et nii suure palgalõhe puhul on tarvis kiiret lahendust. Kui me seda innukalt ei otsi, oleme juba lähitulevikus silmitsi olukorraga, kus vaesusest kõneldes tuleb selgelt silme ette naise nägu. Tähendab ju peaaegu kolmandiku võrra väiksem palk ka kolmandiku võrra väiksemat vanema-, hooldus- ja haigushüvitist. Samamoodi toob see kaasa nii tunduvalt väiksema töötuskindlustushüvitise kui tulevase pensioni.

KUIGI VANEMAHÜVITIST võttis möödunud aastal välja vaid seitse protsenti isadest, oli meestele määratu naiste omast keskmiselt 1,7 korda suurem. Kui lapse põetamise eest makstav hooldushüvitis on Eesti mehel keskmiselt 20 eurot päeva kohta, siis naisel on see 11 eurot.

Haigekassa andmed näitavad ka seda, et mehed on saanud naistega võrreldes 1,3 korda suuremat haigushüvitist ehk päevas keskmiselt 12,1 eurot naiste 9,8 euro vastu. Naistele makstud töötuskindlustushüvitis on omakorda 1,4 korda väiksem kui meestel. 2012. aastal oli see meestel keskmiselt 330 eurot, naistel seevastu 245 eurot kuus. Vahe on peaaegu 100 eurot!

Meestele ja naistele määratud riikliku vanaduspensionide summad märkimisväärselt ei erine, küll aga on suur vahe teise pensionisamba väljamaksetes. Meeste puhul on need keskmiselt 30 protsenti suuremad. Mida oligi tarvis tõestada.

Palgalõhe muret tuleb uurida mitme kandi pealt.

MARIANNE MIKKO

riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni aseesimees
Sotsiaaldemokraatlik Erakond

Progressiivsed majandustead-lased vibutavad sõrme ja kurjustavad: me tegeleme ressurs-side raiskamisega ja seega jääb hulk tööjõu potentsiaali kasutamata.

KRIIPSUTAGEM SIINKOHAL taas alla see, et Eesti naise haridustase on mehe omast kõrgem. Me ei paista sellega silma ainuüksi Euroopas, vaid kogu maailmas. Seega on meie poliitilisel eliidil keeruline jutustada säravate silmadega nutikast Eestist. Elu- ja töökeskkonna mõttes kumisevad need kiidusõnad kui tühi tammevaat – öönsalt.

Veel suuremat muret kui Brüsseli, Berliini või Helsingi pilguheit meie sotsiaal- ja tööpoliitikale põhjustab meie enda julm peegelpilt. Toogem siin välja sellised märksõnad nagu vaesuse naisestumine ja laste vaesus.

Mul on tuttavaid müüjaid, kellega olen teinud ikka juttu maast ja ilmast, loomulikult ka tööst ja tasust. Minu kodukaup-luse müüjanna andis mulle hil-juti teada, et ta vahetas töökoh-ta, sest tema palk ei tõusnud aastate kaupa sentigi.

Pole mingi lust teha miini-mumpalga eest 12-tunniseid vahetusi. Ja mida kosta lohutu-seks, kui selgub, et närstut pal-ka teeniv kassapidaja on üksik-ema? Poliitikuna võiks ju vas-tata kiretult: astu ametiühin-gusse.

Alampalka teeniv üksik-ema sipleb ots otsaga kokkutu-lemise nõiaringis, mistõttu kõ-lab ametiühingusse astumise soovitus talle pigemini nagu vene muinasjutus «Mine sinna – ei tea kuhu, too seda – ei tea mida». Pealegi nõuab ameti-ühingusse astumine meie riigis parasjagu julgust.

MAJANDUSTEADLANE Rainer Kattel nentis Eesti naiste VI kongressil, et meie praeguses ühiskonnas on naise majan-duslik panus ja roll endist vii-si tihedalt seotud tema kui va-nema rolliga, meeste majan-duslik panus ja roll aga peaaegu üldse mitte. Eesti ühiskon-da on sisse kodeeritud naiste ja meeste arenguvõimaluste ebavõrdsus, samuti on naiste potentsiaali majanduses sel-

” Kui me innukalt lahen-dust ei otsi, oleme juba lähitulevi-kus silmitsi olukor-raga, kus vaesusest kõneldes tuleb sel-gelt silme ette naise nägu.

gelt alakasutatud. Võib julgelt järeldada, et naiste võimekuse ja potentsiaali alaaarendamine on süstemaatiline.

Mida konkreetset siis teha? Suurt pilti silmas pidades tuleb kindlasti välja töötada Eesti soolise võrdõiguslikkuse strateegia. Esimese sammuna tuleb aga tähelepanu alla võt-ta sooline palgalõhe. Veelgi enam, seda tuleb otsustavalt vähendada ja lõppeesmärgina see kaotada.

Me ju tahame õiglust jalule seada. Me ju soovime tööjõudu ratsionaalselt kasutada. Siis pole muud võimalust kui maks-ta võrdse töö eest võrdväärset palka.

TSITAADID

«Ukraina kriisi mõjul võtab Eesti ette kõikvõimalikke asju, tegemaks selgeks, et teda pole niisama hõlbus ära võtta. Eestil on kasutamata võimalus: loobuda isikuvastaseid maa-miine keelustavast Ottawa konventsioonist ja võtta jalaväemiinid oma arsena-li.»

Ajakirjanik
Priit Simson
(Eesti Päevaleht, 8. aprill)

«Haritud, demokraatlikud ja igati arenenud inimesed lihtsalt ei taha lapsi. Nad ei taha, sest lastel pole lihtsalt funktsiooni, ku-nagi ammu oli, aga täna-päeval ei ole. Lihtne.»

Kirjanik Sven Sildnik ehk
Kivisildnik
(Postimees, 6. aprill)

«Inimene kujutab naiiv-selt ette, et vähki surrakse kuidagi elegantselt, et heidad diivanile ja jääd magama nagu Lumivalge-ke.»

Mammoloog
Riina Kütner
(Tarbija24, 4. aprill)

«Sanktsioonid saavad aga olla tõhusad juhul, kui need on suunatud Vene ekspordimajanduse kõige olulisemate valdkondade vastu – nafta, gaasi ja toor-me ekspordi, mis moodus-tab üle 70 protsendi Vene-maa väljaveost. Kõik muu on Venemaa ekspordivõi-mekuse mõttes suhteliselt olematu.»

Tartu ülikooli
majandusteooria dotsent
Viktor Trasberg
(ERR, 3. aprill)

«Mida järjekindlamalt IRL end puheville ajab ja mängib eeskätt Reformi-erakonna, aga ka laiemalt tänase valitsuse vastu, se-da kasinamad on kindlas-ti ka nende šansid järg-misse valitsusse pääse-da.»

Sotsiaaldemokraatliku
Erakonna esimees,
kaitseminister Sven Mikser
(Postimees, 3. aprill)

«Suurim oht Eestile uues reaalsuses ei ole täna Ve-nemaa võimalik sõjaline rünne, vaid maailma ava-likkuse üha süvenev us-kumus, et selline rünne on kindlasti võimalik ja võib-olla isegi tõenäoli-ne.»

Julgeolekuekspert ja
poliitik Eerik-Niiles Kross
(Postimees, 30. märts)

PRÄÄNIK

Karksi-Nuia keskplatsile paigu-tati metallist ja puuokstest teh-tud siil ja ämblik.

PIITS

Viljandi vallas Tõnissaare kü-las puhkes laupäeval naabri-te vahel tüli ja kallale tungiti 44-aastasele naisele.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

18 000 000

Sel aastal istutab riigimetsa majandamise keskus ligi 18 miljonit puud, mis annab hooajalist tööd 1700 inimesele. Enamasti pannakse kasvama mände ja kuuski. Metsa uuendatakse 7135 hektaril.

Fotoklubile kingiti sein

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Viljandi fotoklubi oli otsinud endale püsivat näitusepinda juba pikemat aega. Sakala keskuse fuajees leidski juhtumisi sobiv sein, mis oli esialgu küll valgustamata, kuid muidu hea.

«Ühel hetkel jõudsime klubiga sinnamaani, et kui suudame valguslahenduse koos välja mõelda, võiks see sein jääda nende käsutusse,» rääkis Sakala keskuse direktor Jaanus Kukk. «Nüüd on seal juba esimene näitus.»

Fotoklubi president Peeter Sink selgitas, et fotoseina peaesmärk on siduda kõiki linna piltnikke.

«Väga tore, kui sellest kujuneks fotograafidele omamoodi tõmbenumber,» ütles ta. «Vahel võivad seal olla näituse stiilis fotod, aga miks mitte ka operatiivsed fotoreportaazid.»

Jaanus Kukk lisas, et Sakala keskuses käib päevas üsna palju inimesi ning nii pole tõepoolest võimatu, et pildiseinast saab koht, mis paneb Viljandi fotograafe ühiselt tegutsema.

«Võimalik, et mõnel noorel, kes meie majja satub, saab just sellelt seinalt alguse huvi fotograafia vastu ning ta võtab sõpradega kuskil kaubanduskeskuses hulkumise asemel kätte fotoaparaadi,» rääkis Kukk. «Klubisse kuuluvad fotograafid on poolprofessionaalid ja Sakala keskus pakub harrastajatele nii harjutus- kui väljendusvõimalusi.»

Sink lisas, et fotograafidel napib Viljandis oma tööde näitamiseks sobivaid pindu. Et nüüd saab aga klubi ise oma seinal näidatavat planeerida, siis on teoreetiliselt võimalik hommikul tehtud hea kaader õhtuks juba vaatajate silmade ette tuua, ilma et selleks peaks pool aastat varem näitusepinna pärast kokku leppima.

Sakala keskus loodab omalt poolt, et vähemalt kord aastas korraldab klubi ka suuremat sorti näituse, mis laieneks kogu hoonesse.

Sakala keskuse direktori Jaanus Kuke taga asuval fotoseinal on väljas esimene näitus, mis annab aimu sellest, millega Viljandi fotoklubi liikmed tegelevad.

ELMO RIIG

Uueveskil asuvas männikus on seitse puud raieloata jala pealt maha võetud. Linnavalitsuse haljastuse ja heakorra spetsialist Age Alas tõdes, et sellist ebaseaduslikku raiet pole ta Viljandis viimasel ajal rohkem kohanud.

UUEVESKI

Linnaametnik kutsus röövraiuja end üles andma

KETLIN BELJAEV
ketlin.beljaev@ajaleht.ee

Linnavalitsuse haljastuse ja heakorra spetsialist Age Alas ütles, et selle pilguga, milline puu on omavalitseja kirvest või saagi tunda saanud, ta linnas kontrollreide just ei tee, aga kui midagi märkab, ei saa ta sellest põhimõtte pärast mööda kõndida.

Möödunud nädalal torkas talle Uueveskil jalutades silma, et männikus oli seitse puud värskest maha raiutud. Osa neist oli juba ära veetud, osa palkidena maas. «Üks kuiv puu oli ka langetatud, sellest saan veel aru, aga kui rohelised oksahunnikud on kõrval, ei tundu see väga põhjendatud,» rääkis ta.

Et Alas väljastab raielube, on ta kursis kõikide puudega,

mis on Viljandis loaga maha võetud. Tema teada pole loata raiet varem väga palju tehtud.

Alas kutsus linnavalitsuse pressiteate kaudu röövraie toimepanijat endast teada andma, tuues välja, et kui üks inimene raiub maha seitse puud, siis kümne peale tuleks neid juba seitsekümmend. «Kui sellest üldse välja ei tee, siis inimesed arvavad, et nii võibki,» lisas ta.

Uueveski männikus teo toime pannud kodanik polnud eile keskpäeval üleskutsule reageerinud. Kohtumise eesmärk oluks asjad linnavalitsuses omavahel rahulikult selgeks rääkida.

Age Alas tõdes, et puude raieloata langetamine pole põhjendatud, sest luba on tasuta ja piisab vaid sellest, kui teha avaldus. Teatud juhtudel ei pruugita seda siiski rahuldada ning sel juhul tuleks enne puude põhjendatud,» rääkis ta.

on ohtlik või mitte, siis oleme sellele koos üle vaadanud,» märkis Alas.

Tema sõnul pole ohtlike puude kõrval aga näiteks kuigi põhjendatud see, kui tahetakse raieluba valgust varjavate puude mahavõtmiseks. «Kui oled korteri ostanud, siis tead, mis seal ümber toimub. Kui puu istutatakse, tuleb ette mõelda, et see kasvab ükskord suureks,» selgitas haljastuse spetsialist.

Ka linnavalitsus ise on teatud juhtudel kutsunud kodanikke üles puud langetama. Möödunud aasta lõpul otsiti näiteks inimest, kes võtaks lossipargis maha 67 puud, mille ta oleks töötasuna endale saanud. Töötajat lubati otsida seni, kuni see on leitud.

Age Alase sõnul pole seni leidunud kedagi, kes oleks nõus lihtsalt puude eest seda tööd tegema. Et aga linnal pole ohutute puude langetamiseks raha ette nähtud, ootavad need puud endiselt omanikku.

Aasia restoran läks pikale puhkusele

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotaht@ajaleht.ee

Viljandis Tartu tänavas idamaiseid roogi pakunud Draakoni restoran sulges uksed, kuid omanik plaanib selle avada järgmisel aastal teises kohas.

Indiast pärit restoranipidaja Mourice Mathias ütles, et üüripinnal läks toidukoha käigushoidmine liiga kalliks. «Ka tervis pole väga hea, tahan minna mõneks ajaks kodumaale tervist parandama,» lausub ta.

Praeguste plaanide kohaselt sõidab Mourice Mathias koos perega Indiasse tänava sätisel ning naaseb Eestisse järgmise aasta algul.

Uuesti on tal kavas restoran avada järgmisel kevadel ning see tuleb Vaksali tänava majja, kus kunagi töötas Küluse-nimeline söögikoht. Mourice Mathias ütles, et see plaan on päris kindel ning enam pole tegu üüripinnaga, vaid need ruumid kuuluvad talle.

Toidukoht jääb truuks varasemale stiilile, pakkudes aasiapäraseid roogi, kui aga varem olid menüüs vaid Tai ja Hiina toidud, siis uues kohas on peremehele kavas kliente rõõmustada ka India roogadega.

Tartu tänava üüripinnal oli restoranis ligikaudu 40 kohta, uus peaks tulema väiksem, pakkudes 25–30 kohta.

Mourice Mathias peetav restoran alustas Viljandis 2007. aasta lõpus Lossi tänava hoone kitsukeses keldris, kandes siis ka asjakohast nime Draakoni Kelder. Kolm aastat hiljem kolis toidukoht Tartu tänava avaratesse ruu-

ARVAMUS

JAAK PIHLAK, püsikunde

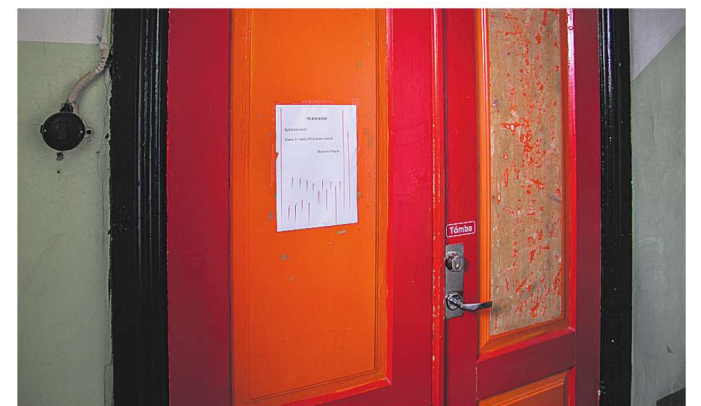
Olen selles söögikohas käinud algusest peale, kui see veel Lossi tänava keldris tegutses. Toit oli väga maitsev. Tean teisi, kes Draakoni restoranis tihti einestasid. Teisalt saan aru, et ega väga paljud viljandlased teravat idamaist toitu armasta. Mul on sõpru, keda selline söök algul suurt ei köitnud, kuid siis hakkas see neile meeldima.

Kui uksed avatakse Vaksali tänavas, kaob ilmselt ära mõni südalinna künde. Kes aga pakutavat toitu armastas, need seda restorani ei hülga.

Viljandis on mitu korda idamaise toidukoha pidamist katsetatud, aga tema on pidama jäänud ja see on ütlemlata tore. Tahaksin väga loota, et ta Viljandis jätkab.

midesse, loobudes nime liigisõnast «kelder» ning jäädes truuks «draakonile».

Mourice Mathias on kokana ametis olnud üle 30 aasta. Ta alustas Indias Mumbais ning seejärel töötas aasta Kenyas. Eestisse tuli ta 1994. aastal, töötas siin kaks aastat, oli seejärel ametis Kuveidis ning naasis taas Eestisse 1998. aastal. Enne Viljandisse asumist töötas ta Tallinnas ja Rakveres.

Silt endise Draakoni restorani uksele annab teada, et söögikoht on 31. märtsist suletud.

ELMO RIIG

Naabrite tuli lõppes haiglas

Politseil tuleb lahendada naabrite vahel aset leidnud kahluse tagamaid.

Laupäeval teatati politseile, et Viljandi vallas Tõnisaare külas paisus naabrite

tüli nii ägedaks, et üks osalistest kaotas enesevalitsuse ning tungis kallale 44-aastasele naisele.

Kannatanu lasi vigastused haiglas fikseerida. (Sakala)

VILJANDI VALD

Valdade liitumine kahekordistab Saarepeedil lasteaiatasu

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Kui Viljandi vallavolikogu annab loa viia kõigi selles omavalitsuses tegutsevate lasteaedade kohatasud samale tasemele, peavad Saarepeedi lasteia poiste ja tüdrukute vanemad hakama igas kuus välja käima topeltsuure summa.

Vallavanem Ene Saar selgitas, et ühtlustamine on mullu nelja omavalitsuse ühinemisel tekkinud vallas paratamatult üks peamisi märksõnu ning see puudutab paljusid eluvaldkondi, kaasa arvatud lasteasutusi.

«Varem aeti igas vallas oma poliitikat – üks panustas rohkem ühele teemale, teine teise-

le. Nüüd, kui oleme otsustanud ühiselt edasi minna, on loogiline kõiki valla piirkondi käsitleda võrdselt,» selgitas ta.

Viiratsis väheneb

Kui toiduraha ja erinevad soodustused kõrvale jätta, on seni Viljandi valla lasteaedades vanematelt küsitavad kohatasud varieerunud 10-st 22 euron. Nüüd palub vallavalitsus volikogult luba kehtestada juunist igal pool võrdselt 20-eurone maks. Teisisõnu terendab endise Viiratsi valla territooriumil kohatasu kahanemine paari euro võrra, Saarepeedil seevastu aga sajaprotsendiline kasv.

«Valdade liitmise mõte on vaadata asju laiemalt ning investeerida tulevikku silmas pidades targemalt. Ma saan aru, et mõned meie praegused otsused võivad siin-seal üksikuid

elanikke valusalt riivata, aga kokkuvõttes on sihiks ikkagi tugevam omavalitsus ja parem elukeskkond. Ja päris kindel on see, et hätta sattunud ei jäta me kusagil tähelepanuta,» lausus vallajuht.

Püüdleb tasakaalu poole

Küsimusele, miks suurem ja võimsam vald ei läinud seda teed, et oleks kõigis oma lasteaedades kohatasu viinud kõige madalamale seni küsitud tasemele ehk 10 euro peale, vastas Ene Saar, et selline samm oleks olnud populistlik. Ta rõhutas, et kohalik võim peab kõigis sellistes otsustes püüdlema mõistliku tasakaalu poole: kui ühes valdkonnas hoitaks kodanike rahalist omavastutust jõuga madalal, tähendaks see mõnes teises valdkonnas suuremaid tasusid. Seejuures tõi Saar välja tõiga, et Viljandi

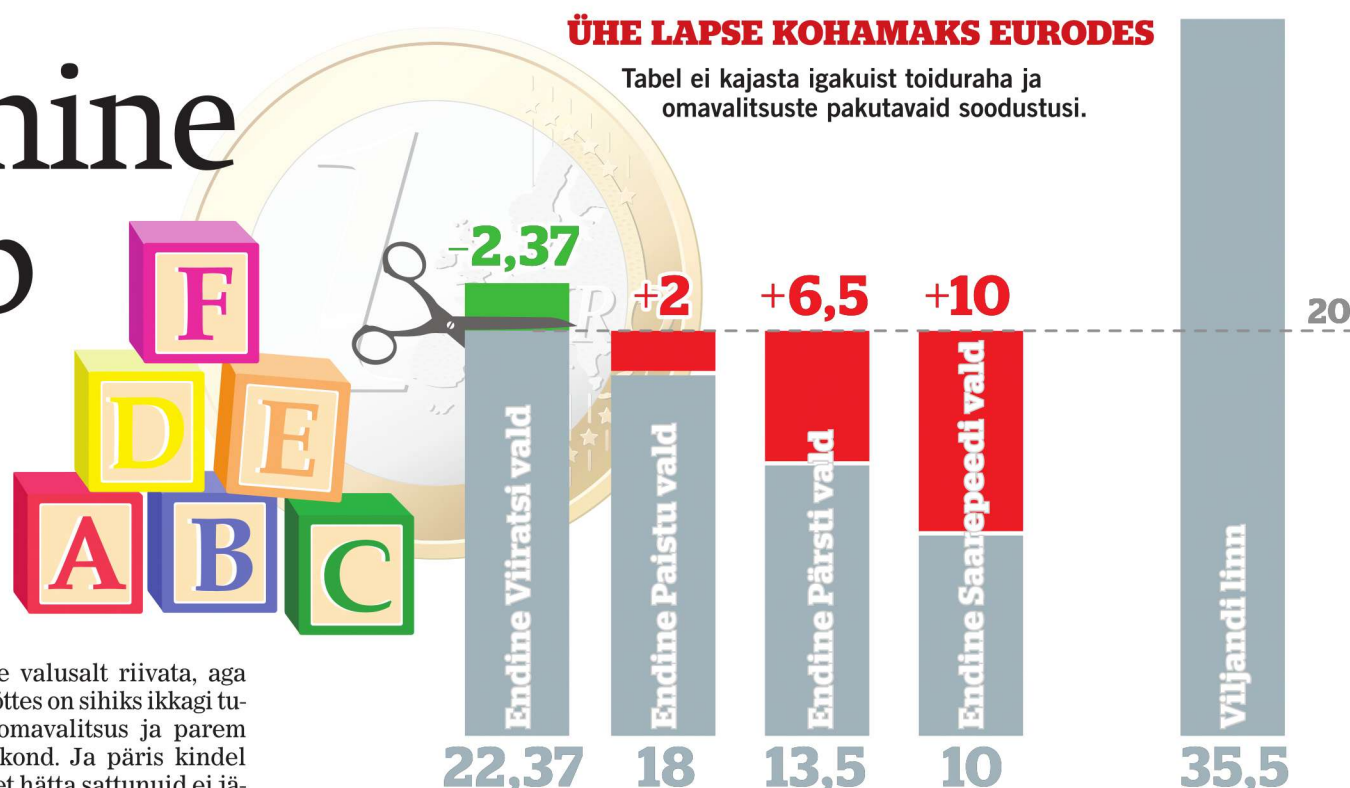
vallas kulub praegu ühe lasteaiakoha ülalpidamiseks keskmiselt 314 eurot kuus, mis tähendab, et lõviosa sellest maksakse nii või teisiti kinni omavalitsuse eelarvest.

«Leian, et ühiskond peab toetama rohkem neid, kes oma eluga iseseisvalt hästi hakkama ei saa. Näiteks tahame hakata pakkuma toimetulekuraskustega perede lastele kuni 80-protsendilist toiduraha soodustust,» jätkas vallajuht.

Meelis Hipeli, kelle kolmest lapsest käib praegu Saarepeedi lasteaias üks, rääkis, et on peatsest hinnatõusust kuul-

ÜHE LAPSE KOHAMAKS EURODES

Tabel ei kajasta igakuist toiduraha ja omavalitsuste pakutavaid soodustusi.

Kui ühest perest käib Viljandi valla lasteaias kaks last, siis on ühe lapse kohatasu 18 eurot ja kui kolm last, siis 16 eurot kuus.

Allikas: Viljandi vallavalitsus ja Viljandi linnavalitsus

nud, ehkki ametlikus vormis pole keegi veel sellesisulist hoiatust andnud. «Oleme siin kasvatajaga rääkinud ning oma koduvallast huvitatud inimesena viskasin kodulehel eelnõule pilgu peale,» sõnas ta.

Pigem kesised sissetulekud

Pereisa rääkis, et tema kodus ei teeks kohatasu kahekordistamine suurt muret, sest mõlemad vanemad käivad tööl, kuid Saarepeedi kandis leidub ka selliseid perekondi, kellele 10 euro suurune lisaväljaminek lapse kohta on tuntav hoop.

«Ülijõukaid meil siin polegi ja neid, kelle sissetulek on keskmisest suurem, võib ühe käe sõrmel kokku lugeda. Kindlasti on neid, kes peavad juba niigi igapäevaseks toimetulekuks vallast abi küsima,» lausus ta.

Saarepeedi lasteaias on kaks segarühma, milles käib kokku 40 last.

Võrreldes Viljandi linnaga jääb valla lasteaiatasu ka pärast korrigeerimist märksa madalamaks. Soodustusi arvestamata kehtib linnas praegu 35,5-eurone kuutasu, mis on kümme protsenti alampalgast.

Kas otsid uut kodu?

Tule SEB uue kodu päevale!

Saad tutvuda uute arendustega ja kinnisvarapakkumistega ning küsida kohe ka laenu.õu.

Viljandi kontoris

Kohapeal eripakkumised kinnisvarabüroodelt ja pangalt.

Loe lisaks www.seb.ee/uuekodupaev

12. aprillil
10–14

Enne lepingu sõlmimist tutvuge tingimustega aadressil www.seb.ee/kodulaen, vajadusel konsulteerige nõustajaga.

Kodulaenu krediidi kulukuse määr on 2,47% aastas järgmistel näidistingimustel: laenu summa 40 000 eurot, tagastamise tähtaeg 20 aastat, lepingutasu 400 eurot, intressimäär 2,3% + 6 kuu EURIBOR.

HUVIHARIDUS

Kunstikooli õpilased kolivad vanalinna

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Viljandi kunstikooli direktor Kristjan Mändmaa on koolile leitud maja Kauba tänaval üle vaadanud ning leiab, et see sobib kunstihuvilistele hästi.

«Võlus ruumide asukoht ning nende hea liigendatus,» ütles Mändmaa. «Üldpind on väiksem kui Männimäel, kuid meile on tähtis teatud arv ruume ja need on seal olemas.»

Praegu Männimäel endises kutsekooli majas asuv kunstikool kolib osatühingule Hetika kuuluvasse majja Kauba tänav 12 hiljemalt 11. augustil.

Hetika oli ainus ettevõtte, kes kunstikoolile üüriruumide leidmiseks korraldatud konkursil osales ning linnavalitsuse esmaspäevasel istungil nimetati ta ka võitjaks.

Kesklinnas on rohkem võimalusi

Küsimusele, kas tulevased õperuumid vajavad ka ümberehitust, vastas Kristjan Mändmaa, et tõenäoliselt on vaja maha võtta seinu, paigaldada tuletõkkekuksi ning ilmselt teha ka teiselt korruselt väljapääsuks mõeldud trepp.

«Peamised nõudmised olid

kirjeldatud juba konkursi tingimustes. Pakkujaga on järgmine kohtumine kokku lepitud, et siis ruumid uuesti üle vaadata ning arutada, mida meie vajame ja mida tema mingiks ajaks pakkuda saab.»

Direktor kinnitas, et huvikooli vanalinna toomine on igati hea, sest kiviviske kaugusel on Sakala keskus, linnaraamatukogu, kultuuriakadeemia ja Kondase keskus. «Nüüd saavad õpilased näha kõiki kunstinäitusi, mis Viljandisse tulevad. Samuti on siin lähedal looduskauinid kohad, lossimäed ja vanalinn, kus on lausa lust joonistada ja maalida,» märkis ta.

Ümberehitused kunstikooli jaoks algavad suvel

Viljandi linnavalitsuse haridus- ja kultuuriameti juhataja Tiivi Tiido ütles, et kuna osatühingu Hetika pakkumine vastas kõikidele sätestatud tingimustele, pole ka mingit põhjust konkursi nurjunuks tunnistada. Üürileping sõlmitakse eeldatavasti aprilli lõpul.

Tiido sõnul saab ruume kohe kasutada, kuid need tuleb siiski kunstikooli tööks kohanda. «On üldehitus- ja elektritööd,» nentis Tiido.

Küsimusele, millal neid töid alustatakse, vastas ameti juhataja, et eeldatav töö aeg on juunis ja juulis, kuid täpsema graafiku üle otsustab kunsti-

Uuest õppeaastast hakkavad Viljandi kunstikooli õpilased joonistama ja maalima vanalinnas asuvas Kauba tänav 12 majas.

ELMO RIIG

koolile üüriruumide pakkunud ettevõtte ise.

Osatühingu Hetika tegevjuht Toomas Mädamürk lausus, et Kauba tänav 12 maja ruumid said linnavalitsuse avalikule konkursile esitatud seetõttu, et nende järele küsiti ja need olid parasjagu pakkuda.

«Meil on sobiva suurusega maja ja sobivad tingimused ning enam-vähem vastavad ruumid ka nõuetele, kuigi natukene tuleb ümber ehitada,» tõdes Mädamürk.

Konkursi tingimused näevad ette, et osatühingul tuleb ümberehitused teha oma raha

eest. Mädamürk lisas, et ühegi ehitusega ei hakata pihta enne, kui selle kohta on leping sõlmitud. «Leping on veel sõlmimata. Ootan seda.»

Praegu töötab Kauba tänav 12 majas neli ettevõtet ning neil tuleb kolida uutele üüripindadele. Toomas Mäda-

mürk lausus, et tänapäeval üüripinna puudust ei ole ning ettevõtted on end selle mõttega juba harjutanud ja ringi vaatama hakanud. «Paanikat sellest ei tule. Suur osa neist on ka sellised, kus kliendid ei pea kohapeal käima,» lisas ta.

www.volkswagen.ee

Kevad Volkswageni teeninduses!

Rehvide vahetus ja kompleksne auto kontroll ainult 39 €*

Pakkumine kehtib Volkswageni sõidu- ja tarbeautodele

Soodne

REHVIDE
VAHETUS

+

AUTO
KONTROLL

=

39 €
(KOOS KM-GA)

Auto kontroll sisaldab:

- Kliimaseadme funktsionaalsuse kontroll
- Vedelike tasemete kontroll mootoris
- Veermiku kontroll
- Välisvalgustuse kontroll
- Klaasipuhastite kontroll

Economy

100%
Volkswageni
hooldus

* Hinnad näidatud koos KM-ga
Eripakkumine kehtib kuni 31.05.2014

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

Uus ŠKODA Yeti. Seiklusteks loodud. Kuumakse alates 135 €

Kahe näoga linnamaastur, milles on kombineeritud pereauto praktilisus ja maastikusõidu võimekus - linnalikum Yeti City ja jõulisema disainiga Outdoor. Valik on Teie!

ŠKODA pakub palju nutikaid lahendusi, vali enda jaoks sobivaimad. Sinu ŠKODA, Sinu moodi!

Off-road lüliti saab aktiveerida maastikusõidurežiimi, mis aitab autot rasketes teeoludes paremini kontrollida. See parandab rataste haardumist kallakust üles sõitmisel ja ei lase kallakult startides autol tagasi veereda. Lisaks hoiab ta ära rataste läbilisemise libedal või märjal teekattel.

Linnas liigeldes aitab teie elu lihtsamaks teha uus teise generatsiooni **parkimisassistent** – auto annab märku, kui leiab parkimiseks vaba koha ning Teie loal pargib end ise. Esma- kordselt on parkimisassistent soovikorral varustatud ka tagumise parkimiskaameraga.

Toonklaasist **panoraamkatus** avatava katuseluugi ja elektriliselt seadistatava päikese- sirmiga.

Viimase generatsiooni **4x4 nelikveosüsteem** aitab tagada kontrolli sõiduki üle. See jälgib kõiki rattaid ning jagab veojõudu või pidurdab rattaid vastavalt vajadusele, et hoida sõidukit valitud suunal.

Uued **Bi-xenon** esilaternad koos **LED** päevatuledega. Bi-xenon esilaternad hõlmavad endas nii lähi- kui kaugtulesid. LED päevatuled on pika elueaga ja väiksema voolutarbega ning täiendavad elegantset Yeti uue disainiga esiosa.

Tagumiste istmete **Varioflex** kinnitussüsteem. Tagaiste koosneb kolmest istmest, mida on võimalik seadistada kokku 20 erineval moel või vajadusel lihtsalt eemaldada.

1.2 TSI bensiinimootor, 105 hj, 6-k. manuaalkäigukast, pagasiruumi maht 405 – 1760 l

Autoliisingu krediitkulukuse määr on 2,57 % aastas järgmistel näidistingimustel: vara hind 15 990 € (sisaldab käibemaksu), aastane intressimäär 1,99 % + 3 kuu Euribor, lepingutasu 223 €, periood 60 kuud, sissemakse 20%, jääkväärtus 35%. Tutvu liisingitingimustega www.seb.ee/liising, vajadusel konsulteerige SEB pangakontoris.

ŠKODA Eeesti
mobiilirakendus

Moller Auto Viljandi OÜ • Viljandi, Tallinna mnt 45 • Tel: 4355 340 • viljandi@skoda.ee

www.skoda.ee

Facebook.com/skodaest

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Valdur Mikita, kas see lapsepõlvpaik tundub teile praegu ka pisut kummaline?

On ikka kummaline, aga ma ei oskagi päris hästi seletada, miks täpselt. Eks maakool ja see, et maja asub jõekaldal, mõjuta inimest ikka omajagu. Paljuskki selle mõjutusel kujuneb ehk paik, kus ta hilisemas elus armastab mõelda.

Mõtlemise paigad on minu jaoks hästi tähtsad. Ma olin selline laps, kes lasteaias ei käinud. Lapsed lükati piltlikult öeldes hommikul uksest välja ja õhtul korjati jälle kokku. Nii et mind kasvasid lehmad, lambad ja suured puud.

Kui mõtlen selle peale, kuidas ma hiljem jõudsin äratundmiseni, et metsas hakkab mõte rändama, tuleb tõdeda, et kool on seda ka kindlasti mõjutanud. Mäletan, et seiseime poistega siin Ohne jõe kaldal, püüdsime koos füüsikaõpetajaga kala ja tema rääkis samal ajal midagi füüsikast.

See on selline omamoodi koolkond, keda mina nimetan Põhjala peripateetikuteks. Mõned inimesed ei saa istudes õppida. Ma arvan, et kõndimine ongi kõige parem õppimise viis. Inimene õpib käigu pealt. Kõige lihtsam on ikka kõige võimsam.

Minul tekkis juba esimestes klassides jõe ääres hulku-des selline natuke idamaalik tunne, et istud jõe ääres ja vaadad lihtsalt, kuidas vesi voolab. Voolav vesi ja metsakohin on selline taust, mille puhul tarkus tuleb kuidagi ligemale. Inimene tunneb vaistlikult ära, kus on tema jaoks see õige mõtlemise paik.

Huvitav, kui palju on maailmas praegu koole, kus saab vahetunni ajal jöest kala püüdnas käia, nagu teie omal ajal käisite.

(Naerab.) Arvan, et Lõuna-Eestis ei pane see kedagi imestama. Lõunaestlased on ju jõehullud. Selliseid jõekoole on Eestis tegelikult päris palju, aga neid jääb järjest vähemaks.

Meil oli muidugi keelatud vahetunnis jõe äärde minna, aga poistel olid õnged silla alla ära peidetud. Mõne särjepoja sai ikka kätte. Püüdmise rõõm oli suur.

Kui sageli te lapsepõlvpaikadele satute?

Ausalt öeldes kaunis harva, aga millegipärast on tunne, et hakkas siia järjest rohkem sattuma. Mul on Lõuna-Eestile selline oikumeeniline vaade.

Mulle ei meeldi eriti, et mulgid ajavad ühte, võrokeseid teist ja setod kolmandat asja. Lõuna-Eesti on nii vägev paik, et nad kõik võiksid ajada ühte asja. Kuidas seda aga teha?

See ühtsus kujunebki ehk mõõda keelepiiri. Kui kauge-male ajalukku minna, siis kunagi ühendasid lõunaestsi keel ja maastikud kõiki neid rahvaid. Et ma ise elan praegu Tartu lähedal maal, ka Lõuna-Eesti piiril, ja juured on Suislepa, siis just geograafilises plaanis meeldib mulle mõelda Lõuna-Eestist kui ühest tervikust. Nii tundub mulle, et minu lapsepõlvkodu ja see, kus ma praegu elan, on tegelikult üks ja sama koht. Selle taga on poeetiline nägemus, et olen olnud kogu aeg samas paigas. Minu kodu on Lõuna-Eesti.

Tänu teie raamatule «Lingvistiline mets» on paljud lõunaestlased viimasel ajal avastanud, et nende kodu ongi maagiline paik.

Tunnistan ausalt, et algul ehmatas mind selle raamatu retseptisioon üsna ära. See raamat on mõnes mõttes liiga isiklik ja oli mõeldud pigem neile, kes olid enne lugenud «Metsikut lingvistika». Minu arust on need marginaalsed, natuke teistmoodi mõtlejad inimesed.

«Metsik lingvistika» ei kohustanud millekski, ma ei pidanud kellelegi aru andma. «Lingvistilisest metsast» on aga kummalisel moel saanud nii-öelda võitlev sõna. Ma pean aru andma, mida olen kirjutanud, ning inimesed kasutavad seda raamatut oma mõtete ja seisukohtade rõhutamiseks.

Olen ise ka vahel katsunud mõelda nagu revolutsionäär. Võib ju mõelda nii, et mida rohkem on maailmas õigeid ja häid mõtteid, seda vähem jääb ruumi rumalatele mõtetele. Aga ma olen aru saanud, et mulle selline mõtteviis ei sobi. Lingvistiline mets ei ole selleks, et midagi tõestada, vaid pigem selleks, et osutada mõne ebahariliku tõestuse kaudu millelegi muule.

Tundub, et selles kontekstis läheb Lõuna-Eesti avastamine korda hämmastavalt suure hulga inimestele. Kõige kummalisem on, et paljud on neid mõtteid juba varem mõelnud ja mõnes mõttes ka seda raamatut enne lugenud, kui nad selle päriselt kätte võtsid. Võib-olla ongi see inimestele mõjunud, et nad saavad seda kohati lugeda nagu autorid.

Sonastase siis nii-öelda kollektiivse alateadvuse. Võib-olla suutsin sõnastada tü-

kikese seda eestlase kummalist alateadvust, mida on hästi raske kinni püüda, sest see on nii kirju ja nii avar, et keegi päris täpselt ei tea, kus see algab ja kus lõpeb. Kui aga õnnestub midagi sõnadesse valada, siis see on suur rõõm.

Olete käsitletud eestlust ka Muumitrolli printsiiibil: öise lõkke ääres istuvad igasugu kummalsed olendid, mõni ei julge lähemale tulla, eemalt metsast on ainult suured silmad paista. See on ikka väga hea võrdlus.

(Naerab.) Mõnes mõttes küll. See on see üks ja sama mõte, mida olen üritanud mitmel viisil kirja panna.

Kui hakata püüdma eesti kultuuri keset, pudeneb kõik läbi sõrmede, peaaegu mitte midagi ei jää järele. Eesti keskel asub õnnis tühjus. Sealt tekibki mõte, et asjade keskpunktis on tühjus nagu rattarummu sees, et see veereda saaks. Tühjus ongi kõige tähtsam koht.

Teine mõte, mis samast kujundist tuleneb, on see, et eesti kultuuri perifeeria on meeltult suur, võrreldes suurte kultuuride omaga. Mulle meeldib sedaviisi mõelda, et kespaik on siin õbluke, aga avarus meele. Ma ise olen ka selline

Pärast seda tegime pisikese jalutuskäigu jõe äärde ehk sinna, kust omal ajal kõik need tema toredad ja kummalsed mõtted alguse said. Varakevadised linnud laulsid, vesi voolas vaikse sulina, taamal kohisesid puud... Õhus oli argimaagiat.

avastaja tüüp – valmismõeldud tõed mulle väga ei meeldi. Mulle meeldib minna kusagile vee-rekese päale ja avastada seda imelist ruumi, kus keegi pole veel käinud.

Meis kõigis elab edasi väike maadeavastaja. Kui maad on avastatud, tuleb avastada lihtsalt teisi asju.

Teie mõtted on ühest küljest suisa kanoonilised. Enamiku religioonide puhul häirib mind absoluutne huumoripudus. Teil õnneks on huumori tarvis kindel koht.

Olen sellega täiesti nõus. Mida suuremad ja tõsisemad on asjad, seda rohkem tuleks neid tasakaalustada huumoriga. Naer on teadmine, mis on igale inimesele sünnipäraselt kaasa antud, aga paljud ei julge või ei oska seda enam kasutada, naermise tarkust peetakse ehk liiga lapselikuks.

Olen avastanud, et naer saab paremini pihta asjadele, mida me ei oska sõnastada. Naeratus on kõige ilusam asi, mida saame üksteisele kinkida, ja kummalisel moel ka kõige arukam.

Ütlesite, et teid ehmatas «Lingvistilise metsa» vastuvõtt esialgu ära. Valla pääses tohutu tähelepanu ja metsast

läikisid vastu objektiivide silmad.

Ehmatas ära ehk sellepärast, et ma kirjutasin metsast nagu kodust ja sellest mõttekodust sai äkki avalik ruum. Aga siis mõtlesin, et keegi ei saa olla nii arrogantne – vähemalt lõunaestlane ei saa –, et hakkab metsa enda omaks pidama või tema nimel kõnelema. Mets on suurem kui inimene.

Kui mul õnnestus inimeste mõtteid ja nende kannul ka inimesi endid rohkem metsa viia, siis see vahest tasakaalustab seda kohmetust. Tegelikult on mul hea meel, et mets kohiseb inimeses edasi. Ma sain teada midagi, millesse ma enne ei sõandanud uskuda. Sain teada, et mets ongi eestlasele religiooni aseaine.

Jah, paljud vaatavad nüüd metsa hoopis teise pilguga, mina kaasa arvatud. Väga tore on.

Mina olen puhtalt metsainimene. Põhjaestlased on mul ikka mitu korda kõrvad tuliseks teinud, et miks ma lõunaestlasti paremaks pean. Mul on aga vastus olemas. Mina merest ei mõtle. Eks vahel tahan ma ikka mere äärde minna, aga see, millest või kellest ma kogu aeg mõtlen, on ikkagi mets. Mul oleks väga hea meel, kui mõni rannakülas kasvanud inimene kirjutaks samasuguse raamatu merest, nagu mina püüdsin teha metsast. Ma oleksin selle raamatu üks suuremaid fänne. Meri on maagiline ruum. Metsa ja mere tasakaal võiks ehk eristada lõunaestlast ja põhjaestlast. See õrn tasakaal on väga huvitav.

Mulle tundub, et kogu kultuuriinnovatsioon ja -muutus on liikunud mõõda lagedaid alasid nagu meri ja põld. Vana kultuur ja animism on aga kinni jäänud sellesse maastikku, kus on palju metsa, ehk siis Lõuna-Eestisse. Me oleme sajandeid kandnud õrna tasakaalu avaruse ja muutumise ning metsa ja endaksjäämise vahel ning see on eesti kultuurile hästi iseloomulik.

Mis edasi saab? «Metsik lingvistika» ja «Lingvistiline mets» on raamatuks saanud. Kas neile võib järele oodata?

Tegelikult on mõte kirjutada kolmas raamat ka. Käsikiri on praegu poole peal. Kui see saab valmis, olen vist ära öelnud suure osa nendest asjadest, mis hakkasid mind painama «Metsiku lingvistika» kirjutamise aegu mõned aastad tagasi. Siis olen ehk ühe avastusretkega lõpule jõudnud.

ELMO RIIIG

KÖRRELISED

Leplikud ja delikaatsed kõrvalosatäitjad lubavad staaridel särada

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Maastikuarhitekt Helle Väarsi leiab, et kõrrelised on vähenõudlikud ja ohtralt võimalusi pakuvad põnevad taimed, mida võiks Eestis märksa rohkem kasvatada.

Tema enda koduaed Lahemaal Oandu külas suuresti kõrrelisest koosnebki. Huvi nende vastu tärkas tal üle kahekümne aasta tagasi, kui ta sai paar eksemplari kingiks. Neist keerleline tarn võlus ta täiesti ära. Sestpeale hakkaski ta kõrrelisi uurima ja endale soetama.

Eestis toona ilukörrelisi sama hästi kui ei tuntud ja poest neid osta ei saanud. «Piiride avanemise järel märkas, et mujal maailmas ja Euroopas kasutatakse neid linnahaljastuses ja koduaedadeski ohtralt,» kõneleb Helle Väarsi ning tõdeb, et Eestis on ilukörreliste valik tänini suhteliselt tagasihoidlik. «Olen mõelnud, miks see nii on. Vahest seetõttu, et meil on ohtralt mõisaid ja rahvas on võtnud kodude kujundamisel malli just nendelt – seal ju kõrrelisi polnud.»

Peetakse umbrohuks

Helle Väarsi tähelepanekute järgi peetakse kõrrelisi Eestis tihti jäätmaa või kasimata ala tunnuseks. Pealegi ostab inimene enamasti silmadega, eriti õhinal parasjagu õitsvaid taimi, kõrrelised kevadel potis müüdavana aga naljal pilku ei püüa.

Väarsi soovust ütleb nende kohta, et nad ei eputa, vaid on delikaatsed – aiakujunduses nii-öelda kõrvalosatäitjad. Neid saab kombineerida õitsvate lillede ja taimedega.

Selleks, et kõrrelised mõjuksid peamiseks, peab neid üldjuhul olema üheskoos palju. Mõni on siiski ka üksiku ehk soolotaimena atraktiivne.

Väarsi on märganud, et näiteks Inglismaal, kus on alati muru järele õhatud, muutuvad järjest populaarsemaks niidukooslused, kus on kõrrelised tähtsal kohal. «Inglased ei jaks enam aeda suvi läbi niidukiga nühhida,» pakub ta põhjenduseks.

Poolloodusliku väljanägemisega aiad on Väarsi teada ka mujal Euroopas üha menukamad. «Tagasi-loodusesse-mentaliteet on muutunud hästi trendikaks.»

Liiti on õitsvatel taimedel saramisega napilt: nädalaks, tublimatel kolm. See-eest kõrrelised püsivad kaunid pikalt. Nii et põimides kõrrelisi ja atraktiivseid õistaimi, millel on näiteks huvitav seemne- või kuprakuju, võib saada superkombinatsioone.

«Päris toreda koosluse kõrrelistega moodustavad moonid. Aga ka kuninglikud roosid sobivad mõne ilukörrelisega väga hästi,» toob Väarsi näiteks.

«Maastikuarhitektina kuulen klientidelt tihti soovi, et aias oleks võimalikult vähe tööd,» nendib ta. «Aga palun: kõrrelised just ongi sellised, mis nõuavad vähe hooldust. Ilukörrelised on vastupidavad ja vähenõudlikud ning neid peab hooldama minimaalselt.»

Helle Väarsi nendib, et haigused ja kahjurid kõrrelisi ei kimbuta ning sorte ja liike on oi-oi kui palju. Samas rõhutab ta, et soojust kliimast toodud ei pruugi meil vastu pidada. Seejuures ei hukuta neid enamasti kõva pakane, vaid hoopis suur niiskus.

«Meie puukoolid toovad Hollandist, Poolast või Saksamaalt taimi ning müües öeldakse, et need kõik peavad meie oludes vastu, aga tegelikult see nii ei ole.»

Sellest, missuguseid kõrrelisi võiks Eestis aiakujunduses ja maastikuarhitektuuris kasutada, tegi Väarsi maaülikoolis magistratöö, mille avaldas ka raamatuna. «Näiteks pamparohud on hästi ilusad ja ka Hiina siid-

pöörisel on rohkesti vahvaid sorte, paraku need meie välitingimustes hakkama ei saa.»

Liiga kallid

Helle Väarsi on märganud sedagi, et kõrrelised on puukoolides liiga kallid. «Ühe taime eest kuus kuni üheksa eurot maksta on mõttetu,» leiab ta ning ütleb, et üldiselt on kõrrelisi lihtne paljundada: osa sorte ja liike levib seemnetega, osa risoomidega.

«Mõlemal juhul võivad aga agressiivsemad taimed aiale ohtu kujutada,» hoiatab Väarsi. «Sellest võib tuleneda inimeste ettevaatlikkus kõrreliste suhtes. Kunagi on ehk aiapoest ostetud lihtsalt paljuneva kõrrelise pakk ja hiljem märganud, kuidas see umbrohuna kiirelt üle aia levib.»

Väarsi toonitab, et kõigepealt tuleb endale selgeks teha, kuidas üks või teine taim paljuneb. Näiteks risoomidega levivad agressiivsed liike ei tasu kiviktaimlasse panna, need võivad seal kõik muu lämmatada.

Mõned kõrrelised passivad niiskemas, mõned lubjase-masse kohta, ühed eelistavad varju, teised päikest. «Kui teame, kuidas taim käitub, on teda hooldada imelihtne.»

Lehe värv varieerub kõrrelistel sinakashallist kollakasroheliseni. Dekoratiivsed liigid ja sordid sobivad aias igale poole ning nende abil on lihtne luua looduslikuna mõjuvat keskkonda. Eri lehevärvused ja kasvuvormid annavad ühtlase hea võimaluse sobitada neid pillkupüüdvatesse kombinatsioonidesse. Samuti saab kõrrelisi sätida kuivkimpudesse ja seadettesse.

Kasta ei maksa

Kasta võiks kõrrelisi Helle Väarsi sõnul vaid istutamise ajal. Hiljem, kasvuajal, ei soovitata seda teha isegi mitte kuival suvel. Samuti ei tasu neid väetada, sest sel juhul muutub

kõrs pehmeks ja vihmahoo või raju korral kipub lamanduma.

«Põhiline töö kõrreliste puhul on eelmise aasta pealsete mahalõikamine. Seda on soovitatav teha pigem varakevadel – sügisel võib see taimede vastupanuvõimet vähendada,» kõneleb Väarsi. «Pealegi võivad lume alt välja jäävad kõrged kõrrelised kujutada endast aias omalaadseid kujusid, mis hämmatusega kattudes on väga vahvad. Näiteks siidpöörised lähevad iseäranis puheville, nad on tõelised vaatamisväärsused. Samuti pakuvad kõrrelised talvel lindudele varju.»

Körreliste jaotus

Helle Väarsi räägib, et tuntakse sooja ja jaheda aastaaja kõrrelisi. Esimesed arenevad kevadel kiiresti ja on kõige kauniamad jaanipäevaks. Teised on täisilus suve teisel poolel ja sügisel.

«Ühed minu lemmikud stepirohud on jaanipäeva paiku väga uhked. Nad on tõesti graatsilised ja tohutult emotsionaalsed oma tuules voogavate vartega. Sügisel hiljem on aga kaunid näiteks Hiina siidpöörised.»

Väarsi toob välja ka paar niisugust kõrrelist, mis võivad aednikule peavalu põhjustada.

«Hall aruhein, mille seemnete pakke poes müüakse, võib agara seemendajana aiale pöördumatult kahju teha. Minu lilleniidukoosluses ei ole temaga muret, aga väikese aia kiviktaimlas oleks kuri karjas. Kui teda kasvatatakse, tuleks pähikud enne jaanipäeva maha lõigata, sel juhul jääb järele hall lehestik,» kõneleb ta.

Teise probleemse taimena nimetab Väarsi agressiivset risoomidega levivat paelrohtu. «Tema passib suuremasse aeda, kus temast võib suisa hekke kujundada, aga lillepeenrasse või kiviktaimlasse ta ei sobi.»

Küllap leiab iga aiapidaja soovi korral endale oma lemmikud. «Eelkõige tuleb iga taim armastada,» lausub Helle Väarsi lõpetuseks.

Helle Väarsi huvi kõrreliste vastu tärkas rohkem kui kakskümmend aastat tagasi ja sestpeale on need teda lummanud.

3 x ERAKOGU

Körrelised sobivad suurepäraselt ka rõdule või terrassile.

Põimides kõrrelisi ja pillkupüüdvaid õistaimi, võib saada imelisi kombinatsioone.

TEABEPÄEV

13. aprillil kell 11 leiab Võhma kultuurikeskuses aset kõrreliste teabepäev.

- Lektor Helle Väarsi, raamatu «Körreliste lummuses» autor, tutvustab nii vanu tuntud kõrrelisi, mis on Eestis vastupidavad, kui uusi huvitavaid, mida võiks oma aias katsetada.
- Jutuks tulevad ka kõrreliste kasvutingimused ja nende kasutamine haljastuses.

Allikas: Võhma aianduse ja mesinduse selts

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee
Kuulutused tel 433 0062, kuulutused.sakala@ajaleht.ee

TEATER

Viljandi Ugalas täna kell 19
«Kahe isanda teener». Vaksali
tänav 7. Tel 433 0777.

KONTSERT

Kohvikus Fellin on 10. aprillil
kell 20 Näkk Loviise kontsert. Va-
baduse plats 1, Viljandi. Pilet 3
eurot ja 5 eurot. Lisainfo ja bro-
neerimine telefonil 435 9795.

Karksi valla kultuurikeskuses on
12. aprillil kell 15 Karksi-Nuia,
Abja, Kilingi-Nõmme ja Ruhja
muusikakooli õpilaste kevad-
kontsert. Viljandi mnt 1, Karksi-
Nuia.

KINO

Sakala keskuses linastub täna
kell 11 ja 19 draama «Philome-
na». Tallinna tänav 5, Viljandi.
Tel 433 3992.

Männimäe salongkinos näida-
takse täna kell 18 draamat «Tu-
hat korda head ööd» ja kell 20
Eesti draamat «Risttuules».
Riia maantee 52d, Viljandi.
Tel 435 4845.

ÜRITUSED

Viljandi linnaraamatukogus on
täna kella 18–19 väikeste sõp-
rade meisterdamisklubi. Tallin-
na tänav 11/1. Tel 433 8660.

Karksi valla kultuurikeskuses on
10. aprillil kell 11 tsirkus. Pilet
2 eurot. Viljandi mnt 1, Karksi-
Nuia.

Sakala keskuses on 10. aprillil
kell 18 Peterburi tsirkus.
Tallinna tänav 5, Viljandi.
Tel 433 3992.

Viljandi linnaraamatukogu III
korruse galeriis on 10. aprillil
kell 18 Elle Eha-Are raamatu
«Tähed panevad ilmaruumi sä-
rama» esitus. Tallinna tänav
11/1. Tel 433 8660.

Saarepeedi rahvamajas leiab
aset hooaja viimane tubane pi-
du 11. aprillil kell 20. Tantsuks
mängib ansambel Raen Väike-
ne. Info ja laudade tellimine te-
lefonil 523 4605.

Sakala keskuses algab 11. ap-
rillil kell 18.30 Ajaratta klubi
peoõhtu ansambliga Udo.
Tallinna tänav 5, Viljandi.
Tel 433 3992.

Kõpu spordihoones on 12. apri-
lil kella 11–14 kevadine moe-
turg. Kui pead lugu taaskasutu-
sest, siis tule ostma ja müüma.
Müüjate eelregistreerimine pi-
ret.jyrna@gmail.com. Kell 21 on
retroklubiõhtu «Kosmonautika-
pidu». Kosmosesse lennutab DJ
Martineero. Avatud on puhvet.
Pääse 5 eurot. Laudade bronee-
rimine tel 512 7678. Oma al-
koholiga sisse ei pääse.

Centrumi kaubanduskeskuses
peetakse laupäeval, 12. aprillil
kevadist käsitöölaata. Kella
9–17 laotavad Centrumi kahel
korrusel oma kauba lahti pari-
mad käsitöömeistrid Viljandist ja
kaugemalt. Laata korraldab Bo-
nifatuse gild. Tel 5814 7783.

Karksi valla kultuurikeskuses al-
gab 12. aprillil kell 20 tantsu-
õhtu. Tantsuks mängib Marco.
Pilet eelmüügist 5 eurot, samal
õhtul 8 eurot. Viljandi mnt 1,
Karksi-Nuia.

Täna näeb Ugalas lavastust «Kahe isanda teener». JAANUS LAAGRIKÜLL

Viljandi omastehooldajad korral-
davad 15. aprillil Tartu sotsiaal-
asutustega tutvumise. Kohtade
arv on piiratud. Info ja registree-
rimine telefonil 5595 9846.

**Viljandi pensionäride liidu ke-
vadpidu** algab 19. aprillil kell 13
Paalalinna kooli uues sööklas
Paala tee 46. Registreerimine
16. aprillini. Info tel 515 6322.

NÄITUSED

Ugala jalutussaalis saab 13. ap-
rillini vaadata fotonäitust «Mit-
menäoline maailm». Vaksali tä-
nav 7, tel 433 0777.

Viljandi muuseumis on 26. ap-
rillini näitus «Taassünni valu ja
võlu», mis muuseumi ja kultuuri-
akadeemia rahvusliku käsitöö
osakonna ühisprojektina tutvus-
tab üht rahvuslikule käsitööpä-
randile uue elu andmise võima-
lust. Johan Laidoneri plats 10,
Viljandi. Tel 433 3316.

Sakala keskuse jalutussaalis on
12. aprillini üleval XI Edmund
Valtmani nimelise karikatuuri-
võistluse tööde näitus «Seks
korra läbi». Tallinna tänav 5,
Viljandi. Tel 433 3992.

**Viljandi linnaraamatukogu trepi-
hallis** on Meelik Mätksoo foto-
näitus «Siin- ja sealpool silma-
piiri», üldlugemissaalis 26. ap-
rillini näitus «Siberi lood. Mär-
siküüditamine 1949». Välja on
pandud mälestusraamatuid ning
Viljandist küüditatute dokumen-
te ja esemeid. Linnagaleriis on
üleval rahvusvaheline karikatuuri-
näitus «Linlane naerab» ja ko-
julaenutusosakonnas 30. aprilli-
ni «Kaunimad Eesti raamatud
2013». Lasteosakonnas on 30.
aprillini raamatunäitus «Mis
lind see on?». Tallinna tänav
11/1. Tel 433 8660.

**Tarvastu raamatukogu näituse-
saalis** saab kuni 12. aprillini

vaadata näitust «Mulgimaa hing
ja vaim» raamatukogu lahtiole-
ku aegadel. Info tel 436 6262.

Kondase keskuses näeb 13. ap-
rillini Mella maalinäitust «Kirev
käteta maailm», Toivo Tuudele-
pa markerimaale, Ymeno Goma
ja Nao Oshima (Jaapan) akvarel-
le ja keraamikat «Jalutuskäik»,
Hanna Karaleva (Valgevene) lap-
sepõlveteemalisi maale «Mimi-
mi», 20. aprillini huvikooli eel-
koolialiste laste maalide ja joo-
nistuste näitust «Kunsti mäng».
Püsiekspositsioonis on Paul
Kondase maalilooming Viljandi
muuseumi kogust. Pikk tänav 8,
Viljandi. Tel 433 3968.

**Viljandi maavalitsuse teise kor-
ruse fuajees** on Viljandi fotoringi
näitus «Inimene». Näha saab
erinevate autorite töid: Meelis
Heli, Renno Lainevoel, Endla
Sagevus, Marek Aardevälja ja
Madis-Siim Kull. Vabaduse
plats 2, Viljandi. Tel 433 0400.

Uku keskuse teisel korrusel on
Enn Loidi fotonäitus «Makro-
maailm». Tallinna tänav 41, Vil-
jandi.

**Suure-Jaani külalistemaja kohvi-
kus** saab vaadata Heldur Lassi
värvilisi joonistusi «Teetähised».
Ilmatari 3a, Suure-Jaani.

Karksi valla kultuurikeskuses on
Karksi valla kunstnike tööde ke-
vadnäitus ja teise korruse fuaj-
jees rändnäitus «Eesti riiklikud
teenetemärgid». Neid saab vaa-
data kuu lõpuni. Viljandi maan-
tee 1, Karksi-Nuia.

Kohvikus Day Off on Teet Lind-
ma pastellmaalide näitusmüük.
Ostjad toetavad üle-eestilist ka-
rikatuurivõistlust Viljandis. Leo-
la 51, Viljandi.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Kai-
ra, Kaire, Kairi ja Kairit.

MINEK!

OSTUFESTIVAL UKUS

10.-12. APRILL

Aeg on tulla ja uudistada Uku Keskuse tuliut ostufestivali,
kus kõigel heal ja paremal säärane minek, et oi-oi-oi!
Lisaks allahindlustele kõikides meie kauplustes, leidub
esitlusi ja üllatusi nii lastele kui vanematele ning
tegevust jätkub õhtutundideni!
Tule, sest meil on Minek!

UKU

KESKUS

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0042, madis.luik@ajaleht.ee

15

Laupäeval Viljandi spordihoones korraldatud maakonna völmale meistrivõistluste esimese etapi võitis 15 osalenu seas Siim Kanep. Teine oli Gert Elmaste ja kolmas Ion Mõndresku.

JALGPALL

Harrastajad astusid areenile

MADIS LUIK
madis.luik@ajaleht.ee

Möödunud nädalavahetusel tegid hooajaga algust jalgpalli meistrivõistluste teise ja kolmanda liiga meeskonnad.

Nagu mullugi, konkureerivad teise liiga Lääne ja Lõuna grupis Viljandimaalt FC Tarvastu ja Tuleviku II. Mõlemal on nüüdseks seljataga võõrsil peetud avavooru kohtumine. FC Tarvastul tuli tunnistada JK Tallinna Kalevi teise meeskonna 6:1 paremust ja Tuleviku II tegi Tallinnas 2:2 viigi Rummu Dünamoga.

Sportlikus plaanis pole kumbki Viljandimaa teise liiga esindus lennukaid plaane teinud ja kontinuitärvõid kohustusi võtnud. Tarvastu valla võistkonna esindaja Tairo Orava sõnul on nende peamine eesmärk jalgpalli nautida. Tuleviku president Raiko Mutle nimetas klubi duubelmeeskonna eesmärgiks teises liigas koha säilitamist.

«Mängime nende meestega, kes meil on ja kes tahavad jalgpalli nautida,» lausub Tairo Orav.

FC Tarvastu koondab oma kandi mehi ja nende esindaja sõnul pole koosseis just üle-määra suur. «Meiega on liitunud viis nooremast mängijast, kes vajavad kohanemiseks veel veidi aega.»

Tuleviku duubelmeeskonna tähtsaim ülesanne on olla noortele hüppelaud esindusvõistkonda. Teisalt võimaldab ta mänguminateid neile, kes neid esinduskoosseisus piisavalt saanud pole.

Eelmisel hooajal langes FC Tarvastu tulemuste poolest

Nädal enne liigahooaja algust tegid Viljandis treeningmängus 3:3 viigi Tuleviku II (sinises vormis) ja SK Tääksi.

MARKO SAARM

küll kolmandasse liigasse, ent otsustas siiski vastu võtta pakumise jätkata teises liigas. «Selline oli meeste otsus,» nentis Tairo Orav ning rõhutas, et tulemuslikku kohustust võistkond endale seadnud pole.

Läinud aastal teise liiga Lääne ja Lõuna grupi keskme seas lõpetanud Tuleviku II esindaja Raiko Mutle leidis, et meeskond võiks tänavu olla mullusest grammi võrra edukam. «Seekord on duubel vei-

di paremini komplekteeritud ja mängijate liigutamine on pisut hõlpsam, sest kolmandat koosseisu meil praegu pole,» rääkis ta.

Avavoorus näitas meeskond Mutle sõnul suhteliselt krobelist jalgpalli, mistõttu võib viigiga päris rahule jääda. «Meeskonnana pole teine koosseis palju kokkumängu harjutada saanud. Vaid korra pidasime treeningkohtumise SK Tääksiga,» nentis ta.

Eeloleval nädalavahetusel

seisab mõlemal Viljandimaa teise liiga meeskonnal ees kodumäng: Tuleviku II kohtub laupäeval kell 11 Viljandi staadionil Viimsi MRJK-ga ja FC Tarvastu võtab pühapäeval kell 12 Soe staadionil vastu Saue JK Laagri esinduse.

Eesti meistrivõistluste kolmandas liigas teeb ka sel hooajal kaasa Suure-Jaani valla meeskond SK Tääksi, kes laupäeval alistab liiga Lõuna grupi esimeses voorus Viljandi staadionil 4:2 FC Tartu.

Juhendaja Indrek Jegorov nentis, et võistkonna tuumik on sama mis eelmiselgi aastal ja samad on ka eesmärgid. «Reaalne on koht grupi esikolmikus,» lausub ta. Mullu lõpetas SK Tääksi Lõuna grupis neljandana.

Oma järgmise mängu peab SK Tääksi laupäeval Tartus sealse FC Merkuuriga. Ülejärgmises voorus mängib ta taas Viljandi kunstmuruväljakul. «Kodumurule Suure-Jaani staadionile pääsme ehk mai keskel,» lisas Jegorov.

Tulevik võitis vastu hooaja esimese kaotuse

ALVAR LOOG,
jalgpallihuviline

Tulevik sai pühapäeval Eesti jalgpalli meistrivõistluste esiliiga kuuenda vooru oma hooaja esimese kaotuse: tal tuli Tallinnas Hiiu staadionil tunnistada Nõmme Kalju duubli 4:1 paremust.

Tänavu esiliigas selget favoriiti polegi, kuid koosseisude põhjal võib ennustada, et tabeli kolm esimest rida hõivavad hooaja lõpuks meistriliiga klubide Flora, Kalju ja Levadia duubelmeeskonnad, kes reeglendi järgi ise meistriliiga kohale ei pretendeeri.

Nimetatud reservvõistkonnade vastu mängides pole ku-

nagi teada, milline rivistus platsile pannakse. Halvimal juhul võib esiliiga kohtumises väljakul olla poole koosseisu jagu tavaliselt meistriliigas kaasategevaid mängijaid.

Pühapäevases mõõduvõitlus esindas Kalju duublit koguni kuus põhimeeskonda registreeritud meest, nende seas kogunud ründajad Jüri Jevdokimov ja Karl Mõöl, kes mõlemad on aastate eest ka Viljandi Tuleviku ja FC Viljandi särgis meistriliigas mänginud. Tuleviku poolelt oli seejuures puudu koguni kolm peaaegu asendamatu põhikoosseisu liiget: Raiko Mutle, Kaarel Henn ja Rasmus Luhakooder.

Ootuspäraselt valdas Kalju palli enam, kuid avapoolajal suutis taktikaliselt küpselt tegutsenud Tulevik mängupilti kontrolli all hoida ja mõninga-

se üllatusena koguni juhtima minna. Värav, mille saabumist varem väljakul toimunu mingil moel ette ei ennustanud, sündis kohtumise 12. minutil, kui Tuleviku ääremängija Raido Roman palli karistusala joone tagant maapõrkega posti kõrval väravasse saatis.

Kaotusseisus tõstis Kalju tempot ja saavutas teenitud vastuvärava 36. minutil: karistuslöögi olukorras suutis Tuleviku väravavaht Karl-Romet Nõmm löögi küll tõrjuda, ent see maandus trahvikastis vastase jalale ning leidis sealt tee tagumise posti juurde, kust üksi luuranud Kalju ründaja Robert Kirss selle tühja väravasse suunas.

Kui avapoolaja kohta võis veel öelda, et Kalju survest hoolimata suutis Tulevik välja mängida paremaid väravavõimalusi, siis teisel poolajal läks

Kalju oma teed. Viljandi meeskonna kaitseliini tekkis järjest rohkem auke ning rünnakuüritused lõppesid enamasti keskväljal, kus kaotatud pallid leidsid kiiresti tee Kalju edurivini.

Mängulistes olukordades suutis Tuleviku kaitseliin vastaseid ohjeldada, ent seekord otsustasid võitja saatuse eksimused nii-öelda seisva palli situatsioonides. Kalju lõi 58. minutil nurga- ja 61. minutil karistuslöögi olukorras peaaegu identsed väravad, kui eri küljest tulnud palli suunasid peaga esimese posti juurest väravahile püüdmalt võrku Jüri Jevdokimov ja Henrik Pürg.

Kaheväravalises kaotusseisus ei leidnud Tulevik enam ressursse, et mängu tagasi tulla. Kalju pallurite lõhkuv mängustiil, mis millegipärast kohutuniku kõrgendatud tähelepa-

nu ei pälvinud, sundis vigastusega väljakult lahkuma Karel Kübara ja Oskar Berggreni.

Kohtumise lõppfaasis oli väljakuperemeestel pingilt väärt vahetusi võtta, mis silmusse Tuleviku kaela ümber üksnes kõvemini pingule tõmbas. Peegeldamaks jõudude vahetorda väljakul, lõi Kalju 81. minutil ka oma neljanda värava, kui Robert Kirss palli ilusa söödumängu lõpetuseks ligemale kümnelt meetritl postide vahele suunas.

Pärast kuut mänguvõit paigneb kolm võitu, kaks viiki ja ühe kaotuse teeninud Tulevik turniiritabelis kolmandal kohal, olles esinelikus ühtlasi ainus meeskond, kes ei ole reservklubi.

Järgmise kohtumise peab Tulevik eeloleval pühapäeval kell 16 kodusel kunstmuruväljakul Vändra Vaprusega.

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Alvar Aotäht (uudised) 433 0085
Kettlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölder (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektoirid Evi Eiche,
Liivia Tohvelmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Kujundus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispettsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Astra Saul 433 0061
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste
vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektoir Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti
kella 9–17, lõuna kella 13–13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
Sakala ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007
Tartu. Postiaadress Rüütli t 14,
80010 Pärnu.
Toimetuse käsikirju ei tagasta ja
võtab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse
üle pangakontole üks kord kuus
järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes Sakala avaldatud
artiklid ja fotod on autoriõigusega
kaitsitud teosed, mille reprodutsee-
rimine, levitamine ning edastamine
mis tahes kujul on ilma AS-i
Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõus-
olekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükiokjas.
Tiraaž 8696

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta
võite pöörduda pressinõukogusse,
pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Esmaspäeval sündis
Viljandis tüdruk.

135 AASTA EEST Sakala, 7. IV 1879

Peeterburgist. Peeterburgi Wenekeele ajaleht «Peeterburgskaja Wedomosti» näitab Tallinna Saksakeele ajalehest «Revalsche Zeitung», kuidas see ajaleht igapäevi Saksamaa poole hoida ja Wenemaast midagi häid juhtumisi ei jutustada, vaid üks halbu asju. – Riia. Hul- lud koerad. Nagu Läti ajalehed jutustavad, on ka Läti- maal üks hulluks läinud koer tõisi koeri, sigu ja kassisi kiskunud. Need loomad on siis ka kõik hulluks läinud. Üks hull kass olla ka üht naisterahvast hammustanud, kelle terweksaami- seks enam lootust ei olla.

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9–17, lõuna kl 13–13.30. Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee. Kuulutuse tellimine internetis <http://kuulutus.ajaleht.ee>

Järve Viljandimaal loeb!

Sul on kodus midagi, mida sa enam ei kasuta - aga ära visata ka ei raatsi ...

ÄRA MURETSE!

Ajalehtedes Sakala, Järva Teataja, Virumaa Teataja, Pärnu Postimees ja Valgamaalane ilmub

IGAL LAUPÄEVAL RUBRIIK «KASUTATUD ASJAD»,

kus kasutatud asjade müügikuulutuse tähemärgi hind on vaid **1 sent ja pildi lisamine TASUTA!**

Kuulutusi võetakse vastu E–R 9–17 Sakala toimetuses Tartu tänav 8 I korrusel või e-posti aadressil kuulutused.sakala@ajaleht.ee. Info telefonil 433 0062.

Tootsi Turvas ostab: kasvavat ja tee äärde virnastatud võsa

Tel 5646 1882

jaak.raid@tootsiturvas.ee

Tel 526 9639

kaimo.kivikas@tootsiturvas.ee

12. aprillil kl 10–12 toimub Bonifatuse Gildi Majas (Väike-Turu 8)

Eesti-Soome jalatsivabriku lao tühjendusmüük

Allahindlus!

Pärnasalu OÜ

Teie metsa meister

OSTAME HAAVA- JA LEPAPAKKU PÕLTSAMAAL, TARTUS JA PÄRNUS

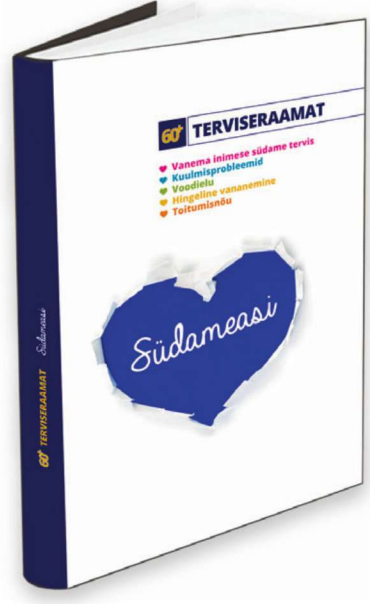
PAKUME PARIMAT HINDA LEPA JA HAAVA ENAMUSEGA RAIETELE JA KINNISTUTELE

info@sawmill.ee • Tel 513 1268

www.sawmill.ee

60+ terviseraamat “Südameasi” müügil raamatupoodides ja supermarketites ning Sakala toimetuses

Hind toimetuses 10 eurot

Ajakirjas 60+ ilmunud terviselood said südamliku vastuvõtu osaliseks. Neile, kel aastaid üle 60, pole just palju sihitatud tähelepanu pööratud. 60+ terviseraamat „Südameasi” täidab seda lõnga.

Peamised lood selles väljaandes on südamega seotud – kõneleme kõrgest vererõhust, mis südant kui organit mõjutab, räägime infarktist ja muudest südamehaigustest, aga mõtiskleme ka teemadel, mis vanemaealiste südame valutama paneb – kodukuludest ja üksindusest, aga ka voodielust, mis kuuekümmeselt sugugi tähtsusetu ei ole. Tähelepanu all on ka peavalu ja kuulumisega seotud probleemid.

Raamatust leiab tunnustatud arstide, näiteks dr Tiina Uuetoa, dr Toomas Sullingu, dr Jüri Voitki, dr Mark Braschinsky, dr Marek Metsmaa, dr Olev Poolametsa ja dr Kristjan Pommi nõuandeid ja kommentaare.

Lihtsas ja arusaadavas keeles räägitakse tõbedest ja antakse hüva nõu, kuidas neid ennetada või siis nendega hakkama saada. Spetsiaalselt selle raamatu tarvis kirjutatud patsiendilood jutustavad, kuidas ja mille abil tõbede ning terviseprobleemidega on toime tulnud.

Hea Ringiidee!

60+ terviseraamat Südameasi, 112 lk, kõva köide. Koostajad ja toimetajad: Eve Rahtla, Signe Siim. Tel 433 0040, www.60pluss.ee

KINNISVARA

Soovin rentida garaažiruumi (tööstusruumi) Viljandis, vähemalt 50 m² ja lae kõrgus min 3 m. Vajalik vesi, kanalisatsioon ja tööstusvool. Tel 5623 1336.

Soovin vahetada 3-toalise kesk-küttega korteri Looe tn 2-toalise korteri vastu Uueveski piirkonnas. Tel 527 5985.

Soovin üürida 3-toalise korteri, omanikult. Tel 5192 6356.

Soovin üürida korteri Viljandis otse omanikult. Tel 5690 8581.

Üürile anda 2-toaline ahik korter. Tel 520 6486.

TEENUSED

Ehitus- ja remonditööd. Tel 5349 8928.

Kaardid ennustavad 24 h, h 1,09 €/min. Tel 900 1727.

Kaardimoor. Tel 900 2202. Tariif 1 €/min.

Katuse- ja ehitustööd väga soodsalt. Tel 5671 3100.

Katuste paigaldus- ja parandustööd. Tel 5662 2071.

Lahkus meie kallis isa ja vanaisa

MART ALKSNIS

30. XI 1938 – 5. IV 2014

Leinavad tütre peredega.

Ärasaatmine laupäeval, 12. aprillil Tartu krematooriumist.

Mälestame

MART ALKSNIST

Tunne südamest kaasa Marikale, Riinale ja Liivile peredega kalli isa kaotuse puhul.

Ülle ja Arno

Südamlik kaastunne Liivile armsa isa

MART ALKSNISE

kaotuse puhul.

Perekodu pere

Carstopis sõiduauto rehvimontaaž 4 rehvide: plekkvelg 20 €, valuvelg 25 €. Tel 508 0337.

Ohtlike puude langetamine. Tel 504 7811.

Ohtlike puude lõikus. Tel 5662 2071.

Raamatupidamine, aastaaruanded. Tel 526 3916.

Saksa takso 1316.

Salvkaevude kaevamine ja puhastamine. Tel 5672 7555.

Viljapuude lõikus ja haljastustööd. Info tel 524 8010, 504 9159.

TÖÖ

Grand Hotel Viljandi võtab tööle poole kohaga koka. CV saata andrus@ghv.ee. Info tel 5665 7243.

Traktoristi- (RT), keevitus- ja remondioskustega pensionär vajab tööd Mustla ümbruses. Tel 5645 4376.

Otsime hooajalisele tööle kivisillutise paigaldajaid. Tel 5831 6355.

Vajatakse abilist-seltsidaami keskealisele naisele 3–4 tunniks päevas nädalavahetustel. Tasu igati vääriline. Tel 522 5692.

Valma Saeveski OÜ võtab tööle professionaalsed juhid harvester Valmet 941-le, forvarder Valmet 860-le ja metsaveoautole. Töö on Roots. Tel 527 8119.

Iga lahkumine on raske, iga teeleasaamine kurb...

Mälestame

MART ALKSNIST

Siiras kaastunne isa kaotuse puhul Marikale, Riinale ja Liivile peredega.

Aavi perega

Südamlik kaastunne Marikale perega kalli isa

MART ALKSNISE

kaotuse puhul.

Kolleegid Männimäe lasteaiast

Mälestame head endist töökaaslast

ERNA SENKELIT

Südamlik kaastunne omastele.

Anne ja Eldur

TÄHE Peosaal

Info tel 501 9674, feldmann@feldmann.ee

www.feldmann.ee

Otsime maakivimüüri ladujat. Tel 511 1529.

AS Rakvere Farmid pakub tööd pesubrigaadi pesijale. Tel 510 6997.

Võrtsjärve-äärses puukoolis Pühastes saab tööd traktorist-puukoolitöölise. Tel 5305 4536.

MUUD

Otsin ausat naist (50–65 a), kellega koos Soome tööle minna. Tel 5620 5383.

METSAMATERJAL

Ostan tamme- ja saarepalke. Tel 550 2657.

LOOMAD

Müüa jõudluskontrollis olevaid nudistatud EPK ja EHF lehmikuid vanuses 2 kuud kuni 1,2 aastat. Helistada õhtuti alates kella 17 tel 5384 4044.

Lahkus meie kallis ema, vana-ema, vanavanaema ja ämm

ULIANA FEDOROVA

6. VII 1926 – 7. IV 2014

Leinavad omaksed.

Hüvastijätt laupäeval, 12. aprillil kell 14 Viljandi maakonnahaigla ärasaatmisruumist Metsakalmistule.

Südamlik kaastunne Galinale perega kalli ema

ULIANA FEDOROVA

kaotuse puhul.

Natalja ja Heinar

Ostan lambaid. Tel 506 7359.

PÖLLUNDUS

Müüa 15 rulli kvaliteetset silo. Tel 516 9515.

OST

Ostan kartulimuldaja. Tel 5646 4806.

Metsakinnistute ja raie ost (sobivad ka osaliselt raiatud ja hüpoteegiga koormatud metsakinnistud)

Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel

Tel 525 9788 • harry@grundar.ee

faks 443 0376 • Tehnika 15, Paikuse

Ostan metsakinnistuid ja raieõigusi. Tehing kiire. Tel 5332 5752.

Nii vaikseks kõik on jäänud...

Lahkunud on kallis ema, vana-ema ja vanavanaema

ASTA ARRO

8. X 1928 – 5. IV 2014

Leinab poeg perega.

Ärasaatmine laupäeval, 12. aprillil kell 11 kodust Rahumäe kalmistule.

Mälestame

ANTS MÜÜRI

Roland perega Tartust

Võrtsukala OÜ müüb sel nädalal, 10.04–12.04 (N–L) Viljandi turu väravas Leola tänaval (Valuoja oru poolses küljes) punases telgis

omapüütud värsket Võrtsjärve kala ning mere- ja kalakasvatuste kalu

OÜ OK Mets ostab raieõigust, metsamaad, ümarmaterjali. Ülestöötamine ja vedu. Tel 527 8119, 503 3379.

Promets OÜ ostab metsa ja maad. Tel 5591 9930.

Tulen kohale ja ostan kasutatud raamatuid. Raha kohe kätte. Tel 734 1901.

MÜÜK

Ahjupuud, 2 a kuivanud. Tel 5551 4204.

Halupuud ja kaseklotsid võrgus. Tel 5637 3783.

Kuivad küttepuid. Tel 5370 5508.

Küttepuid. Vedu. Tel 509 6140.

Lillesibulate soodumüük Viljandi turul neljapäeval, 10. aprillil. Gladiolid 7 tk alates 1 eurost. Lisaks liiliad ja iirised. Ostes 10 pakki, soodustus 20%. Tere tulemast kella 9–13!

Südamlik kaastunne Koidulale kalli abikaasa

ANTS MÜÜRI

kaotuse puhul.

Endised töökaaslased Priidu talust

Mälestame õetütret meest

ANTS MÜÜRI

Südamlik kaastunne Koidulale ja teistele lähedastele.

Julia, Raivo ja Mariella

Lahkun'd sõpra, vaikin'd südant sõber kalliks peab. Meeles püsib, mida jõudsid elus teha head.

TÖNU VÄLJA

mälestab Väino perega. Kaastunne lähedastele.

Kuivad ja märjad küttepuid. Tel 502 9596.

Lõhutud küttepuid Karksi-Nuia piirkonnas. Tel 5300 2010.

Müüa 40 cm lõhutud küttepuid. Tel 5333 0347.

Müüa halupuid. Tel 5373 9410, 5347 9397.

Müüa tooreid halupuid, kuivi pakitud kütteklotse ja kaminapuid, pelletteid ning puit- ja turbabriketti alusel. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Raassilla rehvitöökoda. Suur valik soodsa hinnaga kasutatud rehve. Tel 5348 0984.

Sae- ja hõõvelmaterjali müük ja teenus. Tel 5348 0984.

Saepuru. Tel 5563 8552.

Toores lepp 25 €/rm, must lepp ja saar. Tel 5563 8552.

Toores lepp, kask ja saar. Tel 5828 9919.

Mälestame tublit ehitusmeest

TÖNU VÄLJA

Kaastunne lähedastele.

Janika perega

Mälestame ringikaaslast

TIIT JALAKAT

Avaldame kaastunnet omastele.

MTÜ Viljandi Keldristuudio

Südamlik kaastunne Elvile kalli abikaasa

TOIVO ADAMKA

kaotuse puhul.

Petangi mängijad

**ANTTILAGA
ÜHES MAJAS**

Ilmarise 1, Viljandi,
avatud E-R kell 9-19,
L kell 9-17, P suletud

Ostupäevad 9.-12. aprillil

Kodukaup -20%

Kodutehnika 10% soodsamalt

VITALI LAVRUŠA
(reg 10350586)

**VÕTAB VASTU MITMESUGUSTE
VAEVUSTE JA PROBLEEMIDEGA INIMESI**

15. ja 16. aprillil kell 12-19
hotellis Endla (Viljandi, Endla 9)

Kasutan iidset energotuleteraapiat, astraalenergeetilist meetodit ning Filipiinide vereta psühhokirurgiat hea- ja pahaloomuliste kasvaja vastu.
Teen manuaalteraapiat ja selgroovenitust, kiirendan kasvu, vabastan allergiast, depressioonist, epilepsiast, enureesist ja liigesehäädadest.
Aitan kiiresti kehakaalus juurde ja alla võtta, parandan kuulmis- ja nägemishäireid, vabastan kogelemisest.
Võtan ära needuse ja nõiduse, alkoholi-, nikotiini- ja narkootikumisõltuvuse ühe seansiga, mille meetodile ei ole analooge kogu maailmas.
Vabastan raskesti kasvatatavad noorukid varastamise, hasartmängu ja huligaanitsemise kalduvusest, stimuleerin neid pöörduma õpingute ja hingestatuma maailmavaate poole.
Vabastan meeste- ja naisteprobleemidest, suurendan ja vähendan rindu 1-2 numbrit.

Ravis olge vankumatu, ärge õigustage ega kaubelge, vaid leppige ja palvetage rohkem ning teie puu lööb õitsele kui roos!

Info tel 5566 2682, 5342 4139 (sekretär),
602 0764 (tel/faks, firma), 517 4517 (Vitali Lavruša)

Tööriided

7.-12. aprillini

KÕIK JALATSID ja RIIDED

-20%

Kauplus Turu 15, Viljandi. Avatud E-R kl 9-16, L kl 9-14.
Tel 433 3565. E-post ikriided@hotmail.ee.

REHVITÖÖKODA
LAI VALIK VÄHEKASUTATUD

SUVEREHIVE

PLEKKVELJED ENAMLEVINUD
AUTOMARKIDELE

RAUDTEE 3, VILJANDI, tel 434 9388
www.kasutatudrehvid.ee

Vaheta vana uue vastu!
Ostame teie vana muruniiduki 200 € eest tagasi,
kui ostate uue murutraktori
Ei kehti kampaanihindadega toodetele

Hinnavõit 200 €

UUDIS! Nüüd saadaval Austrias valmistatud
traktorid AL-KO 18-102HDS
Motor USA B&S 500 cc õlifiltri- ja sundõlitusega
Niidulaius 102 cm
Esisild määratav ja roolimunakatega reguleeritav
Ülekanne hüdrauliline, püsikirusehoidja
Külgväljavise ja multš hoovast reguleeritav
Esirattad laagritel
Terade lülitus nupust (elektriline)
Tugev toruraam
Käandteljed pronkspuksidel

Tutvumishind 1999 €

ERIPAKKUMINE
Husqvarna mullafreesi ostjatele
vaosahk ja veorattad kauba peale
Pakkumine kehtib, kuni sahakomplekte jätkub
Erinevad mudelid al 599 €
Sahakomplekti hind 99 €

VILJANDI NURME OÜ
Jämejala tee 20 • E-R 9-17, L 9-15 • Tel 433 5086 • www.nurm.ee

Dold Puidutööstus AS

**OTSIME OMA MEESKONDA
FORMAATSAE HOLZMA OPERAATORIT**

Sobiv kandidaat

- omab kogemust puidutööstusettevõttes seadmeoperaatorina;
- on töötahteline, kohusetundlik, täpne, vastutusvõimeline ja õpihimuline;
- on valmis vahetustega tööks (3 vahetust: 6-14.30, 14.30-23, 21.30-6).

Pakume püsivat töösuhet rahvusvahelises ettevõttes ja töötulemustele väärilist tasu.

CV ja avaldus koos palgasoooviga palume saata e-posti aadressil anu.ruusoj@ dold-estonia.com.

Kandideerimise tähtaeg 17. aprill.

VESMEL
www.vesmel.ee

**Ostame metsakinnistuid
ja kasvava metsa
raieõigust**

Tel 502 0471, 447 3672
info@vesmel.ee

SUURE-JAANI
KÜLALISTEMAJA-KOHVIK
PAKUB SUVEHOOAJAKS
(maist septembrini)

TÖÖD KOKALE.

Vajalik eelnev töökogemus.

Info tel 5305 8600.
CV saata info@sjk.ee
www.sjk.ee

CENTRUM

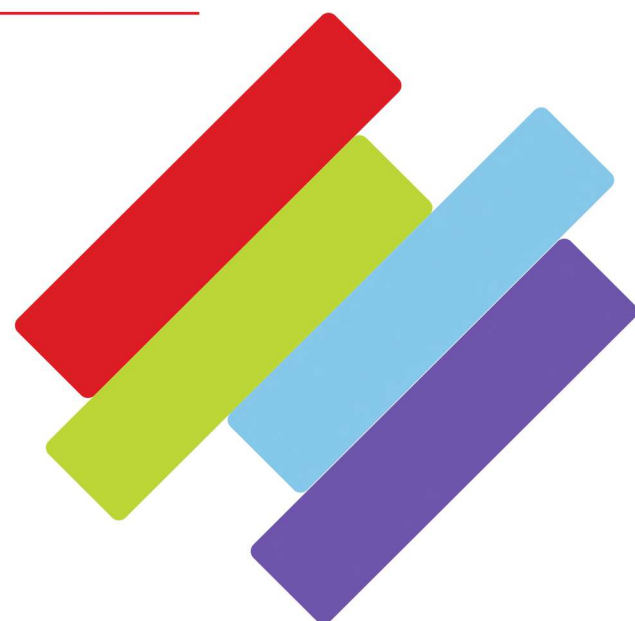
KESKUS

Centrumi keskus avatud
E-R 9-19, L 9-17, P 10-15

Selver avatud iga päev 9-22
www.viljandicentrum.ee

Tule kahe korruse käsitöölaadale Centrumis!

Laupäeval,
12. aprillil
kell 9-17

Bonifatiuse gild korraldab laupäeval Viljandi Centrumi keskuse kahel korrusel suure käsitöölaada, kus oma kauba laotavad lahti parimad käsitöömeistrid Viljandist ja kaugemalt. Tule ja nuusuta puu lõhna!

**NELJAPÄEVAST KUNI LAUPÄEVANI,
10.-12.04 Üku keskus
VOODIPESU SOODUSMÜÜK!**

Tekikott
al 9,30 €

Voodilina
al 5,50 €

Padjapüür
al 1,50 €

www.votex.ee

Selle kupongiga

-10%

E-N 9-17 Viljandi, Raua 3
(vana koperatiivi kontor)

AINULT
TELLIJALE
IGAL
AJAL
IGAS
KOHAS ...

www.sakala.ajaleht.ee